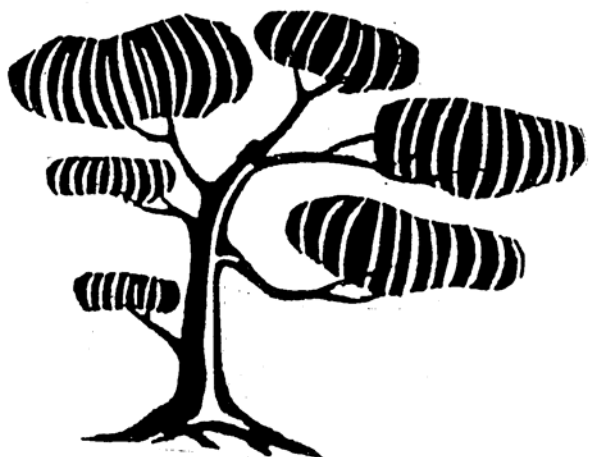

Het Pomphulletje

Mededelingenblad

van en voor de bewoners

van Assel en Hoog Soeren.

- ✱ Van de redactie
- ✱ Mededelingen Buurt- en Belangenvereniging
- ✱ Mededelingen uit het dorp
- ✱ Nieuws van de zangvereniging
- ✱ Berichten uit het Zusterhuis
- ✱ Voor uw agenda

Redactie

C. Boss (5191680)

T. Boss

J. Koning

H. Postuma

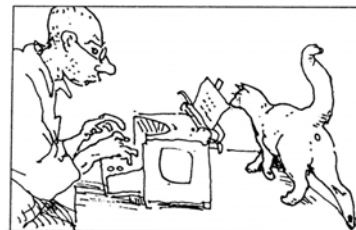
A. van Riemsdijk Kreenen

Lay-out: E. Krul (els.krul@rkimaging.nl)

 ZOMER 2006

Van de redactie

Heeft u gezien dat op 29 april en 5 mei dit jaar weer de vlaggen van Hoog Soeren uitbundig wapperden. Marjo v/d Sluys en Wim Bloemendal, bedankt voor jullie werk hieraan.

Na een lang en koud voorjaar duurde het even voor er in de tuin gewerkt kon worden maar met de zeer warme en droge periode begin mei had de natuur er weer moeite mee .

De redactie wenst u een mooie zomer en een fijne vakantie toe.

Vanaf heden zal het pomphulletje ook op de internet site van Hoog Soeren komen te staan. Het adres van de website is www.hoogsoeren.info

Inleveren Kopij voor het volgende Pomphulletje uiterlijk 1 september 2006, liefst per e-mail naar Els Krul (e-mailadres: els.krul@rkimaging.nl). De redactie en de afdeling Lay-out behouden zich het recht voor ingezonden stukken aan te passen.

Mededelingen van de Buurt- en Belangen Vereniging

Samenvatting bestuursvergadering voortaan op de website

Het Bestuur vergadert 1 maal per maand. Vanaf juni 2006 zal het Bestuur van iedere vergadering een samenvatting in de vorm van een actielijst op de Website publiceren zodat u op de hoogte kunt zijn van de zaken waarmee het bestuur zich bezig houdt. Voor de leden die geen internetverbinding hebben blijven wij in het "Pomphulletje", dus eenmaal in de drie maanden, mededelingen doen.

Dorpen platform bijeen geweest

De eerste bijeenkomst dorpen platform nieuwe stijl is op 19 juni. Wij zullen daarbij aanwezig zijn. "Onze" oude stadsdeelmanager Wim Bergink is opgevolgd door Dhr. Goos Zwanikken.

Afronding perikelen stembureau

Het bestuur is door de heer Wilpshof, hoofd afdeling Burgerzaken, uitgenodigd om te praten over de misverstanden met betrekking tot de bemensing van het stembureau in Hoog Soeren. Wij hebben deze uitnodiging aangenomen.

Nieuwe ontwikkelingen rond bestemming Radio Kootwijk

Er zijn nieuwe ontwikkelingen rond de bestemming van "Radio Kootwijk". De politieke partijen zijn wakker geworden met als mogelijk gevolg een Strategische Milieu Beoordeling en een andere benadering van de kant van de gemeente Apeldoorn.

Wij hebben de politieke partijen en het College van B&W gevraagd er alles aan te doen om ook Assel en Hoog Soeren bij de milieubeoordeling te betrekken omdat

vooral ook deze twee dorpen geconfronteerd zullen worden met de nadelige gevolgen van een toeristische exploitatie van Radio Kootwijk.

Huur Kapel tegen gereduceerd tarief

Het Bestuur heeft de mondelinge toezegging ontvangen dat de huur van de Kapel voor niet-commerciële doeleinden voor inwoners van Hoog Soeren tegen sterk gereduceerde prijzen zal gebeuren. Wij hebben nog geen schriftelijke bevestiging ontvangen.

Mededelingen uit het dorp

Ons medeleven gaat uit naar de familie Koning-Gerritsen vanwege het plotseling overlijden van hun dochter, zuster, schoonzuster en tante **Bea Koning**. Wij wensen allen die haar dierbaar waren en achterbleven veel sterkte toe met het dragen van dit verlies.

Na jaren is het aantal inwoners in Assel weer toegenomen want op 12 april 2006 is bij de familie Pieck een zoon geboren die Floris wordt genoemd. Wij wensen hierbij de ouders Sander en Minka van harte geluk

Damesschaakclub 'Vrouw en Paard'.

Altijd al willen schaken? Sinds 1990 bestaat de damesschaakclub! Er is plaats voor enthousiaste vrouwen die willen schaken. Zowel voor beginners als voor gevorderden worden er lessen gegeven en de vereniging is aangesloten bij de Koninklijke Nederlandse Schaakbond en bij de Oostelijke Schaakbond. (KNSB en OSBO)

De vereniging richt zich op vrouwen van alle leeftijden uit Apeldoorn en omgeving. Het maakt niet uit of u alleen voor de gezelligheid een spelletje wilt schuiven of echt wedstrijd wilt schaken, bij Vrouw en Paard kunt u altijd terecht. Van 13.30 tot 14.30 uur wordt een schaakonderwerp besproken aan de hand van stellingen op het grote schaakbord. En er is natuurlijk altijd gelegenheid om aan wedstrijden en toernooien buiten de club deel te nemen.

De vereniging telt 25 leden en de contributie bedraagt € 50,-- per jaar. U bent welkom op de clubmiddagen, dinsdags van 13:30-17:00 in "Drieschoten", Snelliusstraat 2 (ingang Marconistraat) te Apeldoorn.

Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met het secretariaat, Jeanette Harmsen, telefoon 055-5426358 of email j.harmsen@12move.nl.

Hoog Soeren, de oorlog en de bevrijding

Als u dit leest, liggen dodenherdenking en bevrijdingsdag al weer een tijdje achter ons. Maar wat heeft de Tweede Wereldoorlog betekend voor Hoog Soeren en hoe en door wie is het dorp op 17 april 1945 bevrijd? Dit verhaal in het Pomphulletje probeert bij deze vragen wat 'beeld en geluid' te geven.

Het is een bewerking van de hoofdstukken "Bevrijdingsboom van Hoog Soeren" en "Gedenktegel in de kapel van Hoog Soeren" uit het boek *Apeldoorn '40 – '45, het verhaal achter de Apeldoornse oorlogsmonumenten*. Dit boek is gemaakt in opdracht van de Stichting Bevrijding '45, het is op 5 mei gepresenteerd in het Oranjepark en inmiddels verkrijgbaar bij Apeldoornse boekwinkels.

Alle oorlogsmonumenten in de stad en de dorpen met hun geschiedenis zijn daarin beschreven. Zo wordt het oorlogsverleden met het heden verbonden, kunnen scholen die een monument hebben geadopteerd, nagaan waarom hun monument is opgericht en wordt de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog voor inwoners van Apeldoorn en de dorpen vanuit een bijzondere invalshoek verteld.

In Hoog Soeren wordt op twee plekken de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend gehouden. Naast restaurant Het Jachthuis, op de driesprong van zandwegen, staat de Bevrijdingsboom en in de Nederlands Hervormde kapel bevindt zich een gedenktegel met drie namen van inwoners van het dorp, die door oorlogsgeweld om het leven kwamen. Mevrouw Langenberg-Parqui heeft de tegel laten maken en in 1947 zelf onthuld.

Op het bovenste deel van de tegel staan de Nederlandse maagd, de vlag, lelies en een leeuw met bovenaan de tekst "Het vaderlandt ghetrouwe/tot in den doet" en onderaan "aan hen die vielen". Op het onderste deel staan de namen van drie doden met het jaar van hun geboorte en dood.

De eerste naam is op de tegel is Gerrit Laurens van Essen, die op 18 augustus 1918 in Rotterdam werd geboren. Hij leerde op de ambachtsschool in Apeldoorn metaalbewerken. Als dienstplichtig soldaat was hij motorordonnans en diende tijdens de meidagen van 1940 op het vliegveld Ypenburg. Hij reed met berichten en militaire stukken heen en weer tussen het vliegveld en het hoofdkwartier in Den Haag.

Tijdens de eerste oorlogsdagen werd hij onderweg beschoten en in de borst geraakt. Terug op Ypenburg zag zijn luitenant hoe slecht Gerrit er aan toe was en gaf hem zijn officiersjas. Ondanks de kogelwond wilde Gerrit geen rust nemen en hielp mee het vliegveld te verdedigen tegen de aanvallende Duitse parachutisten. Hij werd opnieuw geraakt in zijn buik en afgevoerd naar het ziekenhuis in Delft, waar hij stierf. Pas na enige tijd ontdekte men wie hij was, omdat hij nog altijd de officiersjas aan had.

De tweede naam is die van Johannes Sielias, geboren op 2 februari 1920. Hij bezocht ook de ambachtsschool in Apeldoorn en werd huisschilder. Hij was actief in het verenigingsleven van Hoog Soeren, waar zijn ouders het café Berg en Dal bezaten. Tijdens de bezetting ging hij naar de politieschool in Schalkhaar om politieman te worden. Al gauw merkte hij dat het een uitgesproken nationaal-socialistische opleiding was: hij keerde niet terug van verlof en dook onder.

Het leven in een barak van leerling-boswachters bij het Aardhuis, in de buurt van Hoog Soeren werd hem uiteindelijk te zwaar. Hij gaf zich daarom vrijwillig aan bij de politie in Apeldoorn. Hij werd afgevoerd naar kamp Amersfoort en vervolgens naar een kamp bij het Duitse Meppen. Daar overleed hij op 23 december 1944.

De derde man, Lulof de Wilde, geboren in 1918, werkte tijdens de bezetting bij de voormalige Koninklijke Houtvesterijen. Over zijn verzetsactiviteit is nauwelijks iets bekend. Hij had contact met twee broers, Herman en Arnold Pieters, waarvan de eerste kok bij hotel Eik en Dal in Hoog Soeren was. Arnold was een ex-SS-er die aanvankelijk was ondergedoken in de Soerense bossen en later aansluiting zocht bij het verzet.

Als bosarbeider was Lulof niet verdacht en om die reden was hij waarschijnlijk betrokken bij het brengen van voedsel aan deze onderduiker. In de avond van 22 maart 1945 werd hij echter gepakt. Hij had een net gerepareerde stengun bij zich, die hij in het bos wilde proberen. Zijn halfbroer, J.W.Bossenbroek, werd die zelfde nacht van het bed gelicht. Beide mannen werden naar de SD in Apeldoorn gebracht en opgesloten in de Willem III-kazerne.

De halfbroer van Lulof werd vijf dagen later vrijgelaten, maar Lulof zelf ging op transport naar Almelo. Op de ochtend van 29 maart 1945 werd hij met andere gevangenen uit Almelo en Zwolle naar Wierden gebracht en daar door de SD gefusilleerd.

Apeldoorn was al bevrijd na een felle strijd ten oosten van het Apeldoorns Kanaal en de Canadezen rukten nu op in de richting van de Grebbelinie, net als de Duitsers dat in mei 1940 hadden gedaan. De Duitsers probeerden de Canadese opmars nog te vertragen in de omgeving van de Echoput en verdedigden het kruispunt in Nieuw Milligen fanatiek, maar de Canadese soldaten maakten hier korte metten mee.

Van Duitse tegenstand in Hoog Soeren zelf was geen sprake meer. De ondersteunende Canadese veldartillerie ging op het open terrein naast het Jachthuis in stelling en in het dorp werd een commandopost ingericht. Geen heroïsche strijd tegen de gehate bezetter dus.

De bevrijdingsboom is een 'Canadese' (eigenlijk een Amerikaanse) eik met aan de voet een bordje met de tekst "HOOG SOEREN BEVRIJD DOOR CANADEZEN 17-4-1945". Op die dag zijn delen van het *Hastings & Prince Edwards Regiment* (een infanteriebataljon) en *2nd Light Anti Aircraft Regiment* (een afdeling lichte luchtdoelartillerie) via het dorp in westelijke richting getrokken en hebben "en passant" het dorp bevrijd.

Het dorp Hoog Soeren is de oorlog betrekkelijk goed doorgekomen. De heer B. van Laar schrijft daarover: *"de geïsoleerde ligging van het dorp en de aanwezigheid van veel munitieopslagplaatsen hebben het dorp enigszins beschermd. Duitse militairen belast met de bewaking van de munitie hadden weinig op met de SS en hadden groot belang bij de luchtbescherming en de bosbrandweer. Daardoor hoefde een aantal jonge mannen niet in Duitsland te werken."*

"Hotel Oranjeoord, de school en het schoolhuis waren bezet door de Duitsers. Kinderen kregen les in de kapel. Er waren maar twee omwegen naar Apeldoorn mogelijk: of langs het Turfpad en de Amersfoortseweg of langs hotel Hoog Soeren via een pad naar het Asselse grintpad."

"16 april 1945: door naar hier en daar verborgen radio's te luisteren wisten we dat de bevrijding op handen was. De Duitsers waren opgewonden, roofden burgerkleding en namen fietsen mee om weg te komen. Zij kondigden aan, dat alle munitiedepots zouden worden opgeblazen".

De heer D. Huigen vertelde: *“in de Soerense bossen ten noorden en oosten van Hoog Soeren hadden de Duitsers omvangrijke, goed gecamoufleerde munitieopslagplaatsen ingericht. In de laatste oorlogswinter werden veel mensen geronseld om in de depots te werken. Dat gebeurde met tegenzin, maar zo konden de beruchte razia's wel worden ontlopen. Hotel Oranjeoord was het Duitse hoofdkwartier van waaruit de transporten werden geregeld.*

“Het vervoer van munitie van het Apeldoorns Kanaal naar hier gebeurde met wagens, getrokken door oude Lanz Bulldog tractoren. De vette rookpluimen uit de uitlaten trokken Engelse jachtvliegtuigen aan, die als sperwers op hun prooi doken. Dat vonden wij ondanks onze angst toch prachtig.

“Op 16 april kregen de bewoners van Hoog Soeren de opdracht om het dorp te verlaten, omdat alle munitie zou worden opgeblazen. Lang niet iedereen deed dat ook. Wij hebben het opblazen van munitie zo veel mogelijk gesaboteerd; wie wat gedaan heeft, is nooit bekend geworden. Wij waren bang voor onze eigen veiligheid en bang om verraden te worden. Er is maar een klein deel van de munitie opgeblazen en daardoor is Hoog Soeren voor erger rampen gespaard”.

Nu bleef de 'ramp' beperkt tot gebroken ramen en weggeblazen dakpannen. Slachtoffers zijn er niet gevallen. Na het opblazen van de munitie vluchtten de Duitsers naar het westen.

Nog in 1945 werd er een Amerikaanse eik als bevrijdingsboom geplant en onder de boom werd een fles met daarin een document begraven. Ook de Hoog Soerenaren die er bij zijn geweest, weten zich niet meer te herinneren op welke dag in 1945 deze gebeurtenis heeft plaatsgevonden. In 1985 werden oproepen in de krant geplaatst om de juiste datum boven water te krijgen, maar die leverden niets op.

Pas in 1989 werd op initiatief van mevrouw Teding van Berkhout-Coevoet het bordje met de tekst: HOOG SOEREN BEVRIJD DOOR CANADEZEN 17-4-1945 geplaatst. De heren H. en G. Schipper en Bouman zorgden in opdracht van de Buurt- en belangenvereniging Hoog Soeren voor een hekje om de boom. Er zijn toen serieuze pogingen gedaan om de fles terug te vinden, maar zonder resultaat.

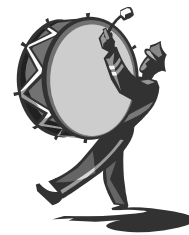
Bronnen

Apeldoorn '40 – '45, het verhaal achter de oorlogs- en verzetsmonumenten, te bestellen door het overmaken van €27,45 naar reknr.531945111 ten name van Stichting bevrijding '45.

Foto

J.van den Heuvel (2006), R.W. Krul (2006)

Muziekszomer

Woensdag 18 augustus 20.15 uur is er een concert in de Heilige Geest Kapel in Assel in het kader van de Gelderse Muziekszomer. Een kamermuziek programma met werken van Schubert en Goebaidolina (o.a. liederen) door het Trio Amare, Eva van Grinsven en Ties Mellema (saxofoon) Clemens van der Feen (contrabas). De toegangsprijs bedraagt €10,- en het concert is gratis toegankelijk voor jongeren onder 27 jaar.

Kaarten kunnen op twee manieren gereserveerd worden: via de reserveringslijn 026-3703001 en via internet reserveren@geldersemuziekszomer.nl, u ontvangt een bevestiging per E-mail. Vermeld bij reservering steeds duidelijk uw naam, adres en telefoonnummer, emailadres, concert, plaats en datum en het aantal gewenste plaatsen.

Rond 1 juni is het volledige programma van het Festival De Gelderse Muziek Zomer af te halen bij de VVV, CODA, Orpheus, muziekwinkels etc., en te vinden op de website www.geldersemuziekszomer.nl.

KUNST IN HOOG SOEREN

Op zondag 11 juni is er in Hoog Soeren een kunst en open tuinen dag georganiseerd ten bate van een project in Zimbabwe. Het is de aftrap van een drie weken (11 juni t/m 2 juli) durende expositie van beelden uit Zimbabwe in de tuin van Aad en Anita Houweling.

Zondag 11 juni kan men vanaf 11.00 uur kunstnijverheid in Hoog Soeren zien, bovendien zijn er vier tuinen opengesteld. In de brandweerkazerne exposeren niet minder dan 14 kunstenaars uit Hoog Soeren. Zondagschilders tonen en verkopen schilderijen, verder zijn er borduur- en graveerwerken, beschilderde theebladen en doosjes, gehaakte kettingen, aardewerk potten en foto's te bewonderen en te kopen. De opbrengst hiervan zal grotendeels gaan naar een project in het dorp Guruve in Zimbabwe.

Hans van Belle, een Nederlandse kunstenaar is getrouwd met de Zimbabweaanse beeldhouster Alice Musara. Alice komt uit het kustenaarsdorpje Tengenenge, er wonen 50 beeldhouwers van verschillende nationaliteiten met hun gezinnen. Tengenenge ligt tegen de "Great Dyke", een bergrug waar de serpentijnsteen vandaan komt. Uit deze steensoort hakken de kunstenaars hun beelden.

Hans en Alice maken zelf beelden, maar importeren ook een groot gedeelte uit Guruve. De inkomsten van Hans en Alice gaan gedeeltelijk naar werkgelegenheidsprojecten in Zimbabwe:

- Er werd een maïsmalerij gefinancierd die van groot belang is voor de voedselvoorziening
- Er ging ook geld naar de bouw van een simpel restaurant en "guest house".
- Er ging geld naar machines voor de landbouw.
- Er is medegefinancierd aan een naaiatelier, een laswerkplaats en schoolmeubels.
- Er is een ziekenhuispost gefinancierd.

Het project dat Hoog Soeren vanaf 11 juni ondersteunt, is de bouw van een school in Guruve. De kinderen moeten 25 km lopen om vervolg onderwijs te krijgen. Meer informatie is te krijgen bij Aad en Anita Houweling Hoog Soeren 43-2.

OPEN TUINEN

Op 11 juni aanstaande is er gelegenheid om vier tuinen in Hoog Soeren te bezichtigen van 11:00-17:00.

Hoog Soeren no. 8

Aan het voormalige kleuterschooltje is een moderne aangebouwde woning en tuin verzezen. De familie Termaat stelt het schooltje op deze dag ook open voor publiek. Er zijn ook beelden te bewonderen. **Alleen geopend op 11 juni**

Hoog Soeren no. 69-2

Enige jaren geleden is de tuin van de familie Kuipers geheel nieuw ingericht met een prachtige vijver en rozen en moestuin en mooi zicht op de Enk.

Alleen geopend op 11 juni

Hoog Soeren no. 34

De familie Brandsma heeft een mooi aangelegde tuin met borders met veel vaste planten en heesters en fraaie buxuspartijen. **Alleen geopend op 11 juni**

Hoog Soeren. No. 43-2 en 43b

Twee aan elkaar grenzende engelse landschaptuinen van de familie Houweling en mevrouw Van Kooten herbergen samen drie vijvers en bieden uitzicht op de wildwei. In beide tuinen staan beelden uit Zimbabwe. **Tevens open van 11 juni t/m 2 juli dagelijks van 14.00 uur tot 17.00 uur**

Nieuws van de zangvereniging

Afgelopen maart heeft onze dirigent Rob van Putten het besluit genomen niet meer terug te komen na het overlijden van zijn vrouw. Zijn aanwezigheid in het jonge gezin is hard nodig en kost hem onder de gegeven omstandigheden erg veel energie. Het koor betreurt dit zeer. Gelukkig wil Teun Stoop ons nog een poosje helpen zodat we de tijd hebben een nieuwe dirigent te zoeken. We hopen in het nieuwe seizoen met een nieuwe dirigent te beginnen.

De voorbereidingen voor de rommelmarkt zijn in volle gang. De datum is vastgesteld op 10 juni. Er ligt weer flink wat in de schuur, maar er kan nog meer bij. Als u nog spullen heeft voor de rommelmarkt kunt u bellen met Jan Reerds tel. 3550982. Op de sorteeravonden maandag 29 mei, woensdag 31 mei, donderdag 1 juni, maandag 5 juni en woensdag 7 juni kunnen er van 19.00 uur tot 21.00 uur spullen gebracht worden bij de schuur naast de kapel. Indien nodig kunnen er ook spullen opgehaald worden. We kunnen nog flink wat gebruiken. We hopen u natuurlijk allemaal te zien op de rommelmarkt.

Dinsdag 20 juni is voorlopig onze laatste zangavond. In de maanden juli en augustus is er gaan zang. In september beginnen we dan weer met een nieuw seizoen.

Rita Groenewoud.

Berichten uit het Zusterhuis

Helaas is Dicky nog niet voldoende hersteld om de activiteiten in het Zusterhuis te kunnen hervatten en voorlopig staat alles dan ook nog op een laag pitje.

Zodra het beter gaat en de activiteiten weer beginnen, wordt iedereen daarover geïnformeerd.

Dicky doet iedereen de hartelijke groeten.

Politie:	Wijkagent Dhr. Polman alarmnummer: 112 melden niet urgente zaken : 0900-8844
De buitenlijn:	0800 – 5802222
Burgerlijke Stand:	Woensdag 14:00-14:30, brandweerkazerne
Boekenbus:	Vrijdag 14:15-14:30, brandweerkazerne
Oud papier ophalen:	Elke derde woensdag van de maand
Buurvrouwenborrel:	Elke eerste woensdag van de maand van 16:30-18:00 uur van september t/m mei in hotel “Hoog Soeren”
Buurmannenborrel:	Elke tweede maandag van de maand van 17:00-19:00 uur in hotel “Hoog Soeren”, van september t/m april
Rommelmarkt:	10 juni Rommelmarkt van de zangvereni- ging rondom de Kapel
Kunstexpositie	Kunstexpositie in de brandweerkazerne op zondag 11 juni van 11:00-17:00u. Op deze dag zijn ook 4 tuinen te bezichtigen op nrs. 8, 34, 43-2/43-b en 69-2
Beeldtentoonstelling	Verkooptentoonstelling “Stone Dreams” in de tuin van de familie Houweling (nr. 43-2) dagelijks van 12:00-17:00 (geopend van 11 juni t/m 2 juli 2006)
Jeu des Boules	Op zaterdag 19 augustus worden de jaar- lijkse Seniorenlunch en Jeu des Boules wedstrijden gehouden